

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők
..... Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — — 6 K.
Egy óra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. !

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogad-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■ ■■

Nagybcskerek, 1912.

XLI. évfolyam 57. szám.

Szombat, március 9.

A munkapárt nélkül nincs megoldás

A nemzeti munkapárt értekezlete. — A kormány ünneplése. — A munkapárt egyhanguan ragaszkodik a kormány álláspontjához.

— Saját tudósítónk telefonjelentése —

Budapest, márc. 9.

Az egész ország figyelme a nemzeti munkapárt tegnapi esti értekezletére irányult, lázasan lesve, hogy az országgyűlés többsége milyen álláspontot foglalt el a kormány lemondásával és álláspontjával szemben, mert a nemzeti munkapárt állásfoglalása a válságban döntő.

Es itt jelenthetjük már, hogy a nemzeti munkapárt tegnapi esti értekezletén a legnagyobb lelkesedéssel fejezte ki bizalmát és ragaszkodását a lemondott kormány iránt és ugyancsak egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy csak olyan kormányt támogat, amelyik a Khuen-kormány álláspontját mindenben magáévá teszi.

Ezzel a fölemelő állásfoglalással megállapítást nyer az a tény, hogy a nemzeti munkapárt nélkül nem lehet a válságot megoldani s a pártnak ez a férfias, hazafias határozott állásfoglalása egyrészt kizárja a sötét kalandos terveket, másrészt biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a válságot csak tisztességesen, az ország és a dinasztia érdekeinek megfelelően lehet megoldani.

Most adjuk itt fővárosi tudósítónk telefonjelentését a nemzeti munkapárt tegnapi esti nagyfontosságú értekezletéről.

A nemzeti munkapárt értekezletét

tegnap este 7 órakor Daniel Gábor alelnök nyitotta meg rövid szavakkal a munkapárt tagjainak teljes számban való részvétele mellett.

Utána Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szólalt föl röviden és mélyen meghatva köszönte meg a párt ragaszkodását. A miniszterelnököt mintegy tíz percig éljenzték és tapsolták a párt tagjai rendkívüli lelkesedés mellett.

Ezután Tisza István gróf emelkedett szólásra s óriási hatású beszédben fejtegette a helyzetet. Beszédében mindenekelőtt azt hangoztatta, hogy nem tartja szükségesnek kiterjeszkedni a kérdés személyes oldalára, mert semmi okot sem lát a kormány elparentálására. Kifejti azután, hogy a kormánynak az 1888. évi XVIII. t. c. körül elfoglalt álláspontjánál csak félreértésekről lehet szó, amelyet mesterségesen csináltak. A király felségjogai az 1888-ik törvényben le vannak fektetve s a kormány álláspontjával a felségjogokat nem csorbitja. Ebben nem a felségjogok csorbitásáról, hanem a fejedelmi jog olyan kétséges pontjainak elismeréséről volt szó, amelyek néhány

év előtt vehemensen kétségbevonattak. Támadja a hadügyminisztert, aki ezt a helyzetet oktanul és alaptalanul föl-
idézte s hangoztatta, hogy az országnak és a dinasztianak érdekében a nemzeti munkapártnak a kormány álláspontja mellett ugyeban a kérdésben, mint a választói jog reformjának olyan megoldása mellett le kell magát szögezni, amely a demokratikus választójogot a nemzet szupremációjának és az intelligencia jogos befolyásának biztosítása mellett megalkotja. (Hosszantartó viharos taps és éljenzés.)

A következő határozati javaslatot terjeszti be:

A határozati javaslat.

A párt, amidőn a legmélyebb sajnálattal veszi a kormány lemondását tudomásul, hálás elismerésének, ragaszkodásának és buzgalmanak ad kifejezést a kormány minden tagja, elsősorban gróf Khuen-Héderváry Károly iránt. (Percekig tartó taps és éljenzés.) Egyuttal kijelenti, hogy a nemzet és a király jogait tiszteletben tartó, érdekeit egyaránt biztosító elveihez rendületlenül ragaszkodik. A válság mielőbbi megoldását a két éves katonai szolgálatra alapított véderéform megalkotásával óhajtja és csak olyan kormányt hajlandó támogatni, amelyik az 1888-ik évi XVIII. t. c. nek öfelségére ruházott fejedelmi jogok tartalmára vonatkozólag a miniszterelnök által elfogadott álláspontot magáévá teszi fentartás és hátsó gondolat nélkül, kizárólag a hatvanhetes jogi alapon áll s a választói jog reformját a képviselőház választásfelirátában lefektetett elvek alapján kívánja megoldani.

A párt viharos lelkesedéssel

egyhangúlag elfogadta a határozati javaslatot.

Ezzel a nagyfontosságú politikai eseményt jelentő értekezlet véget ért.

A tüdővész ellen.

— Meghívó. —

A „Torontálmegyei tüdővész ellenes egyesület” folyó évi március 10-ikén délelőtt 11 órakor Nagybcskerekben a vármegyeház nagytermében közgyűlést tart.

E közgyűlés az alapszabályok módosításával az egyesületet akként akarja újjászervezni, hogy az a tüdővész elleni küzdelemben a lehető legnagyobb sikerrel járjon el. E végből a betegek gyógykezelése mellett különösen arra fog törekedni, hogy a betegséget csirájában fojtsa el és hogy e veszedelmes betegség keletkezését és továbbterjedését tegye lehetetlenné.

Hogy a küzdelemben, melyet ezen országos veszedelem ellen felvenni akarunk, látható eredményeket lehessen elérni, a társadalomnak és a hatóságoknak egyesített erővel, karöltve kell működniök. Amiért is az egyesület szervezését akként tervezzük, hogy a társadalmi tevékenység a hatósági szervezetbe bekapcsolódjék és hogy a munkában a társadalom minden osztálya résztvegyen.

Felkérem tehát a Torontálmegyei tüdővész ellenes egyesület régi tagjait és mindazokat az önzetlen emberbarátokat, nőket és férfiakat, akiknek a nép egészsége és jóléte szívélyesen fekszik és ezért a tüdővész elleni küzdelemben segíteni akarnak, — felkérem továbbá a vármegye orvosait, köztisztviselőit és a községek jegyzőit, — hogy az egyesület közgyűlésén résztvenni szíveskedjenek.

Nagybcskerek, 1912 március 5.

Jankó Ágoston

alispán, egyesületi alelnök.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybcskerekbeni fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Március 10. A tűzoltótestület közgyűlése
10. Árvaházegyleti közgyűlés.

SCHWARZ DÁVID FIÓKUZGETE NEIZER SÁNDOR
NAGYBÉCSKEREK, KÉK ÚZGÉT.

Naponta érkeznek újlonások: női kosztümök (kabát és alj), leány kosztümök (kabát és rövid alj), felöltők, pongyolák, bluzok, férfi és gyermekruhákban. 293—155

Minden darabon feltüntetett szigoruan szabott gyári árak.

HIREK.

Máról

holnapra.

Tavaszi nyitány. — Kertek és virágok. — márc. 9.

Már teljes erővel zeng a természet ébredésének hatalmas ouverturje. Csapongva száll a madáréneke a mezők fölött s az erdők fáinak még csupasz koronái között. Duzzadó erővel fakadásra készülnek a rügyek, a bokrok tövéből ibolyafejcskék mosolyognak az égre s törpe kis esomókat diadalmasan emeli ki rejtékelyükből álmodozó illatuk, amellyel még félig alva hívják, köszöntik az ébredést, az életet. Színfoltok bukkannak föl amelyeket már olyan régen nem láttunk s szemünket kissé összehuzzuk, hogy ne káprázzék és úgy mosolygunk pilláink alól a világba.

Futunk a szobák négy fala közül ki a levegőre, amely már nem dermesztő fagyot terjeszt, hanem meleg balzsamot áraszt szét s mi tele tüdővel szívjuk a levegőt s viharzó ujjongással szeretnénk belekiáltani, beleénekelni a nagy Nyitányba, amelynek zugó ütemei már sejtetik a természet gyönyörű művének szépségeit.

A nagy nyitány muzsikájába még bele-bele esap néhány komor hang, süvítő szélroham, összeverődő száraz ágak szomorú siráma, de ezek a hangok azután lassankint elhalnak, eltompulnak s a megrázó indulók ébresztő szöszata összeolvad a lágy szerelmi suttagással s vágyakkal teli nedves szemek ragyognak bele az ébredés bűbajos sejtelméibe.

És zeng a gyönyörű nyitány, viharzanak benn az indulók, szárnyalnak a hatalmas szöszatok: Hozsánna néked szent Tavasz, hozsánna néked nagy ébredés, hozsánna néked Élet! Élet aki nyomorult vagy, aki aljas vagy, de gyönyörű vagy ha tavasz van.

Mikor pedig a tavaszi nyitány végigzug mezőkön, erdőkön, falvakon, városokon, természetes, hogy aktuális lesz a kert és a virág. Mindenki azt lesi, hogyan ébred bennük az élet, hogyan fakadnak bimbóik, amik a tél keserves zordonsága után éltetni, erősíteni, gyógyítani fognak bennünket.

A városi embernek a kert és a virág nagy kincs. A tél sivársága lehozta, kiszarolta, a nyár forrósága pedig ellankasztja a háztömbök között a kövezett földön küzködő városi embereket s keresik a kerteket, ahol egy kis ózont szivhatnak a fullasztó por után s megfrissülhetnek, fölülülhetnek, új erőt szerezhetnek.

Mi nagybecskerekiek nagyon szegények vagyunk kertekben s amik vannak, azok is szegények. Ma még kopárak, üresek, elhagyottak, de már sok száz szem pillant vágyódva feléjük s lesi bennük a zsendülő életet.

A kertek tehát már most aktuálisak, mert ezek is ébredőben vannak s ezek lesznek a városba kényszerített ezernyi embernek erőforrásai. Azért szólunk már most a kertjeinkről, mert most van az ideje, hogy a kerteket az emberi kezek helyreállítsák s azután átadják a közhasználatnak.

A mi kertjeink pedig sok javításra

szorulnának, annál is inkább, mert igazi számottevő kertje csak egy van a városnak: a Plank-kert. Nem is beszélünk most többről csak erről. Ez is kicsi ugyan, de mégis egy kis életér a városi fulladozásban.

A Plank-kertre hívjuk föl tehát a város szerető gondozását elsősorban. Ápolja, csinósítsa, igazgassa a legnagyobb gondoskodással. Ne hagyja öntözetlenül fáit, bokrait, gye- és virágágyait. Ne hagyja gondozatlanul utait, amelyekről nyarankint óriási porfelhők szállnak föl s elárasztják az egész kertet, a friss levegő után sóvárgó emberek tüdejét. Csináltassák meg az utakat úgy, hogy azokon por nélkül sétálni lehessen s egy kis eső, amely éltetőn végigöntözi a kertet, ne csináljon az utakon sártengert.

Az utak jókarbantartása nagyon fontos. Különösen most, mikor a Plank-kertnek a Bakics-utca felé való megnyitásával a kert egy közforgalmu utvonallá lett, ahol naponként százával mennek át az emberek s ezek már előre fölverik a port, sáros időben pedig nyaktörő gödröket vésnek az utakba. Ha jó utak lesznek, az emberek nem fognak a gye-ágyakon sétálni s nem kell borzalmás akácfa-karókat ékelni (oh szent esztétika!) a gye-ágyak mellé, amelyek ugyan nem védik meg a gye-ágyakat, de annál inkább elcsufítják a kertet.

És ne sajnáljanak egy kicsit több világosságot ebbe a kertbe, mert mégis csak esténként jár ide megpihenni és üdülni a legtöbb ember s kénytelen a sötétben tapogatózni és bukdácsolni. Egy-két lámpa igazán nem a világ s nem bilien föl tőle sem a villammű mérlege, sem pedig a pótdadó nem emelkedik ettől. Sőt ha emelkednék még az sem volna baj, mert ezt a pótdadót egészségünkért fizetjük s az ellen nem fog senki zúgolódni.

E mellett persze jó volna a Széchenyi-parti új kertet is nagyobb szeretettel gondozni. Rendesen kivilágítani, megfelelő ülőhelyekkel ellátni s ennek utait is jobbkarba helyezni.

Szóval uraim, tisztelt vezetők, szeressék a kerteket, ápolják és gondozzák őket, mert higgyék el, hogy tisztelt vagy kevésbé tisztelt polgártársaikat gondozzák ezzel s egy kis emberszeretet ebben a kutya világban mégis csak elkelne.

De szeressük a virágokat is. Szeressük mindnyájan. Diszítsuk föl velük magunkat mindenfelé. Ablakainkat, házunk tájkát. Olyan barátságosak, olyan hívogatók és üdítőek azok a virágok az ablakokban, a lámpákon, a hidakon, a házak előtt. Diszítsuk föl velük magunkat, mert bizony mondom, hogy mindjárt jobbak leszünk s ha megtanuljuk a virágokat szeretni, még egymást is szeretni fogjuk.

— **A Kaszinóból.** A nagybecskerekai kaszinó-társulat tegnap este Franz J. L. igazgató elnöklésével választmányi ülést tartott, amelyen résztvettek Alföldy Ede, dr. Annau Ernő, Balácsi József, Haidegger Ödön, Kiss István, Králik László, Krumenacker Ferenc, Ládai Kálmán, dr. Nónay Pál, dr. Perisics Zoltán és Tóth István. Az ülésen mindenekelőtt Krumenacker Ferenc pénztáros bemutatta a múlt évi zárszámadásokat és a jövő évi

költségvetést, amelyet a közgyűlés elé terjesztettek. Szóba került az ülésen a kaszinó kibővítésének az ügye is, de ezt az új színház kérdésének eldőltségéig elajtették és csupán arra fog a választmány törekedni, hogy a jelenlegi helyiség berendezését kényelmesebbé tegye. Miután több új tagot felvettek, elhatározta a választmány, hogy mint minden évben, az idén is impozáns módon megünnepli március 15-ikét s az ünnepség rendezésével Králik László főgimnáziumi tanárt, a kaszinó könyvtárosát bizta meg.

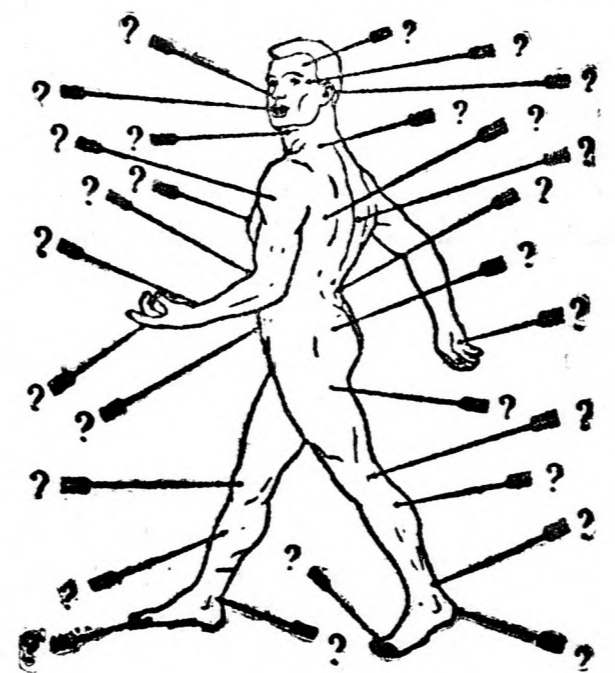
— **A járási uti bizottság ülése.** A nagybecskerekai járási uti bizottság ma délelőtt 10 órakor tartotta havi ülését. Löwieser Imre központi főszolgabíró elnöklésével a főszolgabírói hivatalban. Az ülésen a bizottság számadását mu-tatták be, azonkívül több kisebb folyó-ügyet intéztek el.

— **Árvaházi közgyűlés.** A nagybecskerekai róm. kath. árvaházegylet holnap, vasárnap délután fél 4 órakor tartja az évi rendes közgyűlését a r. k. hitközségi épület tanácskozó termében. E gyűlésre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

— **A föld a naprendszerben.** A kultur-egyesület nagybecskerekai szabadliceumában, mint már jeleztük, holnap Szenees Adolf tanár tart előadást vetített képek kíséretében „A föld a naprendszerben” címmel. Az előadás délután 5 órakor kezdődik.

— **Az OMKE. köréből.** Az Országos magyar kereskedelmi egyesülés tartja f.

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsafluidot és Feller-féle Elsafluidokat melyek egyedül készítője Feller V. Jenő úrvári gyógyszerész, Stubica, Centrale 125. sz. (Zágrábmege).

I. A Feller-féle Elsafluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír. gyorsan és biztosan gyógyít csúzt. köszvényet, ideggyengeséget, oldalszurást, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsabát, benuást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görcs, étvágytalanság, veseégés, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadás, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsafluidokat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezzünk minden rendelést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 125. sz. (Zágrábmege).

Eredeti müncheni „Salvator-sör” naponta friss csapolás. Ezenkívül Dreher Korona-sör s állandóan csapon van.

hó 17-ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor Budapesten az Egyesült lipótvárosi polgári kör nagytermében (V. Akadémia-utca 3. sz.) ezidei közgyűlését, mely alkalomból az elnökség tagjai részére a szokásos utazási kedvezményeket kiosztotta. A f. hó 13-ikétől bezárólag f. hó 20-ikéig érvényes kedvezményes vasuti jegyek váltására jogosító igazolványok 20 fillér illeték lefizetése mellett az „O. M. K. E.” nagybecskereki kerületének titkárnál. Hollaender Edénél vehetők át.

A három nagy országos jellegű fűszerkereskedő egyesület az OMKE. vezetésével ugyancsak f. hó 17-ikén d. u. 3 órakor az OMKE. tanácstermében (V. Rudolf-rakpart 9. sz.) országos fűszerkereskedői kongresszust rendez.

Végül értesítettnek az OMKE. tagjai ezúton is, hogy a Dunagőzhajózási társaság és a M. kir. folyam- és tengerhajózási rt. a folyó hajózási évadra is engedélyezte tagjaink részére a szokásos hajózási kedvezményt. Közlebbi felvilágosítást az OMKE. nagybecskereki kerületének titkára ad.

— **Köszönet.** A Torontálmegyei takaré- és hitelbank igazgatósága a vármenedékházbéli lakosság felruházására 100 koronát és az önk. tüzoltóság önszolgálati alapjának 100 koronát adományozott, mely nemes adakozásért dr. Perisics Zoltán polgármester hálás köszönetét fejezi ki.

A Torontálmegyei takaré- és hitelbank 75 koronát, a Nagybecskereki takarékpénztár 50 koronát, a Nagybecskereki takaré- és öllegegylet 30 koronát, a Nagybecskereki népbank 30 koronát adományozott a nagybecskereki keresztyén nőegylet jótékonycéljaira. Mely szíves és nemes adományokért ezúton is köszönetet mond Szalay Józsefné elnök.

Nagybecskereken a református egyház és keresztyén nőegylet által együttesen építendő „Szeretetterem” javára újabb adakoztak a Torontálmegyei takaré- és hitelbank 100 koronát és Menezes Lipót és neje 50 koronát. Mely nemes adományokat ezúton is köszönettel nyugtat Szilágyi Lajos egyházi főgondnok és Szalay Józsefné ker. nőegyleti elnök.

— **Előadás Lenauról.** Mint Zsombolyáról jelentik, a kulturegyesület ottani szabadliceumában holnap, vasárnap Biskoroványi Nándor tart előadást Lenauról. Az előadás során Lenau műveiből a következő szemelvényeket mutatják be: 1. „Der Postillon” szavalja Csernyi Ilonka. 2. „Die drei Zigeuner” szavalja Kunst Nándor. 3. „Liebesfeier”, énekl az Iparos dalegylet.

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

— **Az új tőzsde-szokások.** A Bp. tőzsde tanácsa 1912 újévtől számított hatálylyal az áruüzleti és hajófuvarozó szokásokon, valamint a Leszámolórenden jelentékeny módosításokat ejtett, minek folytán a szokványok újradradása vált szükségessé. Ez az új kiadás most megjelent s a ma hatályban levő szöveget párhuzamosan magyar és német nyelven adja. A könyv Benkő Gyula, Grill-féle udvari könyvkereskedésében jelent meg. Ára 4 K 80 f.

— **Jó reklám!** Minden hirdető olvassa el a Leopold Gyula hirdető-vállalat Budapest, Erzsébet-körút 41, most megjelent 1912. évi hirdető- és naptár-katalógusát, mely igazán tanulságos és hasznos tartalmu. A legeredményesebb reklám Leopold Gyula nagy apparátussal és modern irányban dolgozó irodája révén eszközölhető, mit fényesen bizonyít a sok nagyhirdető elismerése, melyeket katalógusában közöl. Leleményes és individuális tevékenységgel, sok éven át gyűjtött tapasztalatok és tanulságok célszerű fel-

használásával, a tudásnak és intelligenciának érvényesítésével, gyors, szorgalmas és lelkiismeretes munkával sikerült Leopold Gyulának elérni azt, hogy a legnagyobb bel- és külföldi cégek nála összpontosítják hirdetéseiket.

— **Romlott hus.** Sajnos nem ujság, hogy a mészárosok és hentesek nemcsak a husáruk hallatlan drágaságával uszozozzák ki a közönséget, hanem sokan közülük még tetejébe romlott húst is szólnak a közönség nyakába. A közönség, elég rosszul, ritkán tesz panaszt az ilyen méregkeverők ellen, most azonban egyikükre mégis sikerült a rendőrségnek lecsapnia. Ez a lelkiismeretlen gonosz mészáros Kelemen Péter Aradáci-utcai mészáros és hentes, aki romlott hússal traktálja a közönséget. Legutóbb megint romlott húst adott egy vásárlónak, amire ez sarkára állott s a mészáros följelentette a rendőrségnél. A rendőrség azonnal legerélyesebben járt el az ügyben, a városi orvos pedig megvizsgálva a mészáros huskészletét, megállapította annak teljes romlottságát és egyúttal azt is, hogy az emberi szervezetre határozottan káros, sőt-betegséget okozó hatása. A rendőrség rögtön folyamatba tette ellene a kihágási eljárást s a méregkeverő mészáros száz korona pénzbüntetésre és az összes eljárás költségeit megfizetésére ítélte. Sajnos, hogy törvényeink eddig nem rendelkeznek olyan intézkedésekkel, amelyek az ilyen méregkeverőket egyenesen a börtönbe juttatják, de addig is, míg majd ennek az ideje eljön, minden legszigorúbb megtorló intézkedést föl kell használni ezek ellen a méregkeverők ellen s a közönség se sajnálja a fáradságot, hogy minden egyes esetben a rendőrség kezére juttassa őket.

— **Számos tudós** foglalkozott már azzal a kérdéssel, hogy az amerikai férfiak aktivitásának vajjon milyen természeti titok lehet az előidézője. Most végre kiderült, hogy a férfierőnek a legkésőbb korig való fentartása és a gyengeség megszüntetése főképp a „Neosan”-tabletták használatának köszönhető. Egyedüli forrást: Szent Hermína-gyógyszertár, Budapest, Thököly-ut 28, depot 115.

— **Országos vásárok.** A gazdaközönség és a kereskedővilág tájékoztatása vé-

gett közöljük a környéken tartandó országos vásárok terminusait. Így legközelebb Temesváron március 14—18-ig, Aradon március 22-ikétől 26-ikéig, Versezen március 22-ikétől 25-ikéig, Torontálvásárhelyen március 22—23-ig, Szárásán március 10-ikén és Beodrán pedig március 17-ikén tartatnak meg az országos vásárok.

— **Nem akarunk tulozni,** de valóban igaz, hogy több ezer darabra rug azon elismerőlevelek száma, melyek gazdag és szegény, fiatal és öreg gyógyultaktól a Feller-féle Elzafluidra vonatkozólag eddig beérkeztek. Így dr. Estmeister József, aki orvos Wildenában (u. p. Aspach, Innkreis, Tirol) azt írja, hogy a Feller-féle Elzafluid a mindennap előforduló egészségbeli zavarok eseteiben kitünő gyógyhatással szolgál. Egy másik orvos, és pedig dr. Kittel, Prága, Kgl. Weinberge, azt írja, hogy a Feller-féle Elzafluidot már évek óta nagyszerű sikerrel használja gyakorlatában. Ez nem reklám! Valóban igaz, hogy ez a szer különböző betegségek ellen jó. Egy próbatuátot bérmentve 5 koronáért küld Feller Jenő gyógyszerész, Stubica, Centrale 125. sz. (Zágráb-megye.)

— **Uj szanatórium a fővárosban.** Az Aréna-ut előkelő nyegyedében, közel az Andrássy-úthoz egy gyönyörű, magyaranyu palota vonta magára a járókelők figyelmét. Ma e szép épület utolsó dekorumképpen megkapta ragyogó, aranybetűs fölrását: Parkszanatórium és zöld növényekkel, pálmákkal földszíve adódott át hivatalának. A Parkszanatórium a Liget szanatórium részvénytársaság tulajdona, s mint ilyen abban a szerencsében részesül, hogy új szépségét, lényét nem homályosítják el a kezdet nehézségei; ezeket a lépéseket már maga az anyaintézet tette meg s így az új szanatórium egy már fényesen veze ett, lüktető életű szervezet kötelekebe illeszkedik bele. E magyaranyu épület-csoportban gyönyörűséggel vezetetttem körül magam. Egy csodás, modern vár ez a főváros szívében, egy a maga laban élő terület, amelynek saját villanytermelő telepe, kútja, hűtőkamrája, középponti konyhája van. Elragadtatásomat fejeztem ki már e fölött is Jakab László dr.-nak a Liget-szanatórium részvénytársaság kiváló, közismert igazgató-főorvosának aki annak idején a részvénytársaságot alapította és fáradhatatlan buzgalmaival kiváló orvosi és adminisztratív tudásával oly fényes nivón tudja tartani, hogy ma már győztesen kerül ki az összehasonlításból, ha bármelyik európai intézetet mérjük is össze. Ez új épület létesítésével e szanatórium-komplexum főkelesítését érte el; az eddig is belgyógyászatra berendezett Liget-szanatórium megmarad továbbra is hivatalának, az új épület pedig sebészeti és urológiai intézet lesz. Bizonyos, hogy meg fog felelni céljainak, mert ahol ennyi okos és praktikus technikával tudják a saját szükségleteiket előállítani ott bizonyára a betegek is megelélik mindazt, amire szükségük van. Az új szanatórium vezető-főorvosa: Milkó Vilmos dr., az általános ismert jeles operatőr, aki egyúttal a sebészeti osztály főorvosa, urológiai osztály elén pedig Lakatos Viktor dr., a fővárosban közismert és kedvelt szakorvos áll. Az épület belsejében tett séta még jobban elragadtat nemcsak praktikus voltánál fogva, de az izlés, esin, esend és tisztaság szinte elvarázsolt mindnyájunkat, akik ott voltunk. Gyönyörű magyar mintájú színes hallból indul föl a hófehér márványlépcsőház, tarka keleti szönyegével, pompás palmaligetével csodásan gazdag és intenzív hatást kelte. Óriási lift kinalkozik mindkét oldalon, betegszállításra is berendezve, de a lépcsőház oly csabító, hogy inkább gyalog megyünk. Az első emeletre érve, ugyanolyan szinompás hallba jutunk, mint a földszinten, ahonnan jobbra és balra üvegfallal vannak elzárva a betegszobák folyosói. E szép széles és világos folyosókon csöndesen surran át egy-egy hófehér ruhás és főkötös ápolónő, tartózkodni a folyosón senkinek sem szabad, nehogy a betegeket zavarják. A betegszobák az ideálja mindannak, amit e téren elgondolni csak lehet. Hófehér mosható itt minden, függöny, butor, huzatok, művészi szépségük mellett ragyognak a tisztaságtól. A beteg nyugalmáról, biztossá-

Kathreiner
*bevásárlásánál
 ügyeljünk arra, hogy
 a valódi eredetiségmagot
 Theipp plebános arcképe,
 vel mint védjegyet és
 Kathreiner névvel kapjunk
 Számtalan értéktelen
 utánszót létezik.*

Kathreiner
szerecsőthoz a hámba.

APOLLO BIOSKOP

„URÁNIA” TUDOMÁNYOS SZÍNHÁZ.

A budapesti „URÁNIA” tud. színház nagybecskereki fiókja

Előadások: pénteken este fél 7 órakor, szombaton este 9 órakor, vasárnap d. u. 4 órától este 10 óráig

Helyárak: Páholyülés 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill.
 Gyermeknek: Páholyülés 60 f., I. hely 40 f., II. hely 30 f., III. hely 20 fill.

MŰSOR: Március 8., 9., 10-én, péntek, szombat és vasárnap.

St. jerország.
Természetes.

Szereltem hónapja
Komikus.

Vilike a kísértet.
Humoros.

Züllés utján.

Szenzációs társadalmi dráma 3 felvonásban.

gáról gondoskodik a központi fűtés, hideg és meleg víz, telefon, optikai jelzőberendezés, amely mellett nem kell jajgatnunk, hogy a szomszéd csönget, mert színes kis lámpák jelzik a folyosón, hogy valamelyik szobából kéri a személyzetet. A betegszobákból tekintve a városliget parkjában találjuk magunkat, a belső szobák pedig a szanatórium gyönyörű kertjére tekintenek. A legnagyobb csodálatot és bámulatot váltotta ki mindnyájunkból a harmadik emelet berendezése, ez az épület igazi fundamentuma. Itt vannak a műtőterem. Látszik, hogy szakavatott emberek nagy körültekintéssel, biztossággal és ami nem utolsósorban: áldozatkézséggel rendezték be. Az orvosi műszerek egész arzenálját találjuk az előkészítő termekben. Négy hófehér óriási operáció-terem sorakozik egymás mellett, mindmennyi fehér csempével burkolva, fénylő nikkell és üvegberendezéssel s olyan fényesre sikált padlóval, amely tükrrel vetekedik. A műtőterem nagyszerű berendezésében sorakoznak az urológiai vizsgálószék szánt helyiségek Ezerféle katéterek, hólyagvizsgáló tükrök és műszerek, főleg pedig szakavatott orvosi kezelés kinálkozik segítségére azoknak a betegeknek, akik álszeméreméből hirdető kontárokhoz fordultak eddig. E tökéletes berendezéshez járul még a fülészeti, gégeészeti vizsgáló, fogászati, kozmetikai terem, hatalmas Röntgen- és kémiai laboratórium. S mindazon sebészeti főnjáró betegek, akiket még ez sem elégít ki, a szanatórium téli kertjében az u. n. Rivieran át jutnak a Liget-szanatórium, fővároszerte ismert gyönyörű ebédlő- és közhelyiségeibe, ahol a nap nagy részét kellemes szórakozással tölthetik el. A minden ízében művészi intézet tervezői: Komor Marcell és Jakab Dezső építésszek, kik méltán büszkéek lehetnek ezen legujabb nagyszerű alkotásukra.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Deutsch Gyula izr. magánhivatalnok és Halmos Irén izr.

Születések: Kazy János rk. napsz., fia. — Borbély József rk. napsz., leánya. — Mihályovics Károly rk. szobafestősegéd, fia. — Kolleth Ferenc rk. fuvaros, fia. — Czveity Döme gk. földm., leánya. — Gojkov Radivoj gk. földm., leánya. — Szorád János rk. máv. fekező, leánya. — Mesznik Róbert rk. magánzó, halva született leánya. — Klein János rk. kormányos, leánya. — Siehermann József izr. szobafestő, fia. — Daity Lázár gk. földm., leánya. — Ravity Sebő gk. napsz., leánya. — Ibranzovszky Márton rk. bádogos, fia. — Agyin Radován gk. napsz., leánya. — Weitz József rk. napsz., leánya.

Halálozások: Matta Sándor rk. 14 éves, agyhártyalob. — Özv. Pusnick Jánosné, rk. 77 éves, tüdőgyulladás. — Jankovich János gk. 26 éves szücssegéd, tüdővész. — Mattanovich Mátyás rk. 50 éves napsz., tüdőgyulladás. Fanka Mileva gk. 3 napos, görcsök. — Globusitz Fülöpné rk. 31 éves, belső elvérzés. — Traier Pál rk. 18 éves, tüdővész. — Rösen Emma rk. 20 éves varrónő, tüdővész. — Dugyero György gk. 59 éves kovács, májgyulladás. — Károlyi Béla, r.-k., 2 hónapos, tüdőlob. — Buschbacher Pál, r.-k., 1 hónapos, görcsök. — Kozakov Bogulyob, g.-k., 3 éves, végegyen-gülés. — Bancs Vojin, g.-k., 22 hónapos, görcsök. — Mutz Milán, g.-k., 2 éves, tüdővész. — Oszter József, r.-k., 2 éves, torokgyík.

Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségeknel és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegségnél a valódi „Moll-féle Seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, es. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (c)

Irodalom, művészet.

(*) **Svärdström hangversenye.** Ma este lesz a nagy svéd énekesnő egyetlen hangversenye a városi színházban. Svärdström Valborg Ohlson Márta zongoraművésznő közreműködésével műsorának legkiválóbb és legszebb számaint fogja előadni s így természetesen az a nagy érdeklődés, amellyel a közönség Svärdström mai hangversenyét várja. A hangverseny este fél 9 órakor kezdődik.

Jelzálog és Ingatlan Forgalmi Intézet Banküzlete.

Nagybecskerek, Ferenc József-tér 630. I. emelet, (a róm. kath. plébánia mellett).

Foglalkozunk a banküzlet minden ágával. — Le-számitolunk váltókat. — Folyósítunk kamatozó és törlesztéses kölcsönöket 10—25 évi időtartamra 4 1/2% os alapon. Eladunk és veszünk értékpapírokat. Késpénzkölcsönt adunk sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztárak részvényeire.

T Á J É K O Z Á S U L:

Erzsébet sorsjegyre adunk . . .	10 K.
Jósziv . . .	13 K.
Bazilika . . .	36 K.
Magyar vörös † . . .	35 K.
Olasz vörös † . . .	50 K.
Osztrák vörös † . . .	55 K.
Pesti hazai . . .	105 K.
Konv. Jelzálog . . .	140 K.

— **A kölcsön apró részletekben törleszhető.** — Bárhol zálogban levő sorsjegyet a letétjegy beküldése után kiváltjuk és arra a fenti összeg erejéig kölcsönt (157—266) adunk. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyet kiváltjuk és arra szinte a fenti összeg erejéig kölcsönt adunk.

Olcsó kamat és azonnali elintézés.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

A miniszterelnök bejelenti a kormány lemondását a főrendiházban. — **A főrendiház egyhangú lelkesedéssel tüntet a kormány mellett.** — **Andrássy nyilatkozata a munkapárt határozatáról.** — **Auffenberg a királynál.**

Budapest, márc. 9. (A „Torontal” eredeti távirata.) Az egész ország közvéleménye és a politikai világ a munkapárt tegnapi impozáns határozatának hatása alatt áll. A sötétben bujkáló intrikusok idegesen kapkodnak és teljesen le vannak sujtva, mert a nemzeti munkapárt határozata s az ország közvéleménye óriási többségének a kormány álláspontja mellett való lelkes rokonszenve kizár minden más manipulációt és biztosítja az ország érdekeinek megfelelő megoldást. A mai nap eseménye az az impozáns tüntetés, amellyel az országgyűlés főrendiháza vette körül mai ülésén a miniszterelnököt és a kormányt. Az intrikus hadügyminiszter is járt ma megint a királynál, de hihetőleg dugába fog dőlni minden törekvése. A mai nap eseményeiről szóló jelentéseink a következők:

A kormány lemondása a főrendiházban. — **Tüntetés a kormány mellett.**

A főrendiház ma déli 12 órakor Csáky Albin gróf elnöklésével ülést tartott, hogy meghallgassa a miniszterelnök bejelentését a kormány lemondásáról.

Negyed 1 óra tájban vonultak be a kormány tagjai a miniszterelnökkel élőkön az ülésterembe, valamennyien fekete ruhában.

Amikor a kormány tagjai megjelentek, az összes főrendek fölálltak s percekig tartó tapssal és éljenzéssel

tüntettek a kormány mellett.

Az elnök megnyitván az ülést, elparentálja az elhunyt Aehrenthal gróf külügyminisztert s jelenti Berchtold gróf és Bilinsky kinevezését, bemutatja továbbá Rainer főhercegnek köszönését az aranylakodalmá alkalmából kifejezett szerenese kivánatokért.

Most Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök emelkedik szó-lásra és megismétli a kormány lemondásáról a képviselőházban tett bejelentését, kérve a Házat, hogy az új kormány kinevezéséig ne tartson ülést.

Itt újból megismétlődik a lelkes tüntetés a kormány mellett s a főrendek ismét percekig tapsolnak és éljenznek.

A főrendiház a miniszterelnök bejelentését tudomásul veszi, annak javaslata értelmében határoz s ezzel az ülést az elnök fél 1-kor berekeszti.

Andrássy Gyula gróf nyilatkozata.

Andrássy Gyula gróf ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy a nemzeti munkapárt határozata teljes mértékben kielégíti, azt helyesnek s minden tekintetben elegendőnek tartja. A resolúció nélkül egy szál ujjcot sem szavaznak meg s minden kormányt megbuktatnak, amely más állásponton van.

Auffenberg a királynál.

Mint Bécsből sürgönyzik, lovag Auffenberg Mór közös hadügyminiszter ma délelőtt 10 órakor Schönbrunnban különkihallgatáson volt a királynál. A bécsi jelentés szerint a kihallgatás másfél óra hosszat tartott s a hadügyminiszter a májusi előléptetésekről, valamint egyéb katonai személyi kérdésekről, továbbá a véderőjavaslatról és a provizoriumról tett jelentést a királynak.

A horvát iskolásgyerekek tüntetése.

Budapest, márc. 9. (A „Torontal” eredeti távirata.) A lelketlen horvát izgatók legujabban az éretlen iskolásgyerekeket használják föl politikai céljaikra s

Berson

GUMMISAROK

olcsó, tartós, könnyű, és elegáns.
Bersonművek Budapest/VIL

33 12.7

69-528

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszertárakban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

ezeket a szerencsétlen gyerekeket ugratják bele aljas módon politikai tüntetésekké. Mint ugyanis Zágrábról sürgönyzik, az iskolásgyerekek ma az összes zágrábi középiskolákból, valamint a népiskolák két felső osztályából kivonultak az utcára s ott tüntettek a bán és a magyarság ellen. A rendőrség szétzavarta a gyerekeket, a hatóság pedig az összes iskolákat bezáratta. Az így elmulasztott időt a szegény gyerekekkel büntetésül a szünidőben fogják pótolni.

Szapáry László grófot megoperálják.

Budapest, márc. 9. (A „Torontal” eredeti távirata.) Szapáry László grófot, volt fiemei kormányzót ma beszállították a Vöröskereszt-kórházba, ahol vakbéloperációt fognak végezni rajta.

Regulát fölakasztják.

Budapest, márc. 9. (A „Torontal” eredeti távirata.) Mint Miskolcra sürgönyzik, oda ma érkezett le a kabinet-irodából az edelényi rablógyilkosnak kegyelmi kérvénye. Hír szerint a király a kegyelmi kérvényt elutasította és szabad folyást enged a földi igazságszolgáltatásnak. Regulát valószínűleg a jövő héten felakasztják.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata március 8.

Buza (áprilisra)	23.54	—
Buza (májusra)	—	—
Rozs (áprilisra)	20.82	—
Zab (áprilisra)	20.06	—
Tengeri májusra	17.56	—

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóváltó R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalmról és a pénzügréről.

Budapest, márc. 7.

A bel- és külpolitikai helyzetnek egyaránt kedvezőtlen megítélése, a magyar kormányválság egyrésztől, másrésztől pedig a török-olasz béke elé háruló nehézségek, valamint a kínai forrongás, továbbá az angol szénbányász sztrájk és végül a pénzügyviszonyoknak egyáltalában nem kielégítő helyzete a tőzsde forgalmát a legutóbbi hét folyamán hátrányosan befolyásolták és csaknem az egész vonalon az árfolyamok kisebb-nagyobb visszaesése állott be. A tőzsdén mindenütt tartózkodás volt észlelhető és a közönség, miután a helyzetet bizonytalanak tartja, inkább realizálásokra hajlandó, ami azonban csak eszünkön árfolyamok mellett lehetséges. Tartózkodóvá teszi a tőzsdét azonban a pénzügyviszonyok helyzete is, miután a pénzpiacok ez időtájhöz mérten kissé szokatlan a feszültség és a devizárfolyamok igen magas színvonalon állanak.

A lanyha irányzat hatása különösen bankértékeknel mutatkozott, melyek kivétel nélkül áresést szenvedtek és a mult héthez viszonyítva közel 10 koronával alacsonyabb árfolyamokon zárultak. Egyéb vezető értékeink közül a Rimamurányi vasműrészvények a vasipar kedvező helyzetére való tekintettel átmenetileg élénk kereslet tárgyát képezték és emelkedő árfolyamok mellett kerültek forgalomba. Kiseb visszaesés után az Osztrák-magyar államvasutérészvények is tartott árfolyamon voltak keresettek. Ezzel szemben a közúti vaspályarészvények részben az általános irányzat, részben pedig azon körülmény folytán, hogy az osztalék a tavalyinál nem lesz magasabb, nagyobb kínálat tárgyát képezték.

Iparvállalati részvények közül ismét a szénértékek iránt mutatkozott leginkább érdeklődés, különösen esztergom-szászvári és salgotarjáni szénbányarészvények iránt, utóbbiak átmeneti emelkedés után körülbelül az elmúlt hét színvonalán zártak. Egyéb ipari papírok közül leginkább Nasiezi tanningyári részvényekben volt üzlet.

A sorsjegypiac nem tüntet fel lényeges változást.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyíltér.

E revat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kerttulajdonosok és földbirtokosok figyelmébe!

Elismert előkelő és feltétlenül megbízható forrás

legfinomabb konyhakerti és virágmagvak, mezőgazdasági és erdei famagvak, virághagymák, gumók, rózsák és boggyógyümölcs csemeték beszerzésére

HASCHKA ÁGOSTON és TÁRSA

magnagykereskedő czég

TEMESVÁROTT.

A cég 200 oldalra terjedő gyönyörűen illusztrált, mindenütt felléműst vetülő főirjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

271-4.3

Serravallo
kina bora vassal.
A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításán állandijjal és aranyéremmel kitüntetve.
Erőítítő szer: gyöngéledők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.
Több mint 7000 orvosi elismerés.
I. SERRAVALLO, cs és kir. udv. szállító Triest-Barcola.
Kapható minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

71-263

Akinek rózsá, kerti és gyümölcsfa csemetékre van szüksége,

annak melegen ajánlom elsőrangú, jó minőségű rózsá és faiskolai termékeimet. Gondosan kezelt faiskolai termékeimmel több kertészeti kiállításon nyertem érmet, így legutóbb 1912-ben Szegeden állami ezüst éremmel tüntettek ki.

A heti piacok alkalmával személyesen árulom termékeimet a Hunyadi-(fő)utcai Petz Antal-féle uri divat kereskedés előtt.

Kívánatra név- és árjegyzékkel azonnal szolgálok. A tisztelt vevőközönség szives figyelmébe ajánlom magam

Czanik Sándor kereskedelmi műkertész
Német-Czernya, Torontálmegye.
310-31

Friss fehér Viadotte-fajú tyúk-tojás

kapható drb.-ként 30 fillérért

Nagybecskereken, Szent Vendel-u. 2. sz. a.
336-41

DUNKEL V. K.
Felsőmagyarhoni első parkettgyár részvénytársaság
Kassán.

Ajánja kitünő tölgyfából készített sokszorosán kitüntetett

parkettáit,

ugynevezet amerikai, tömör és berakott kockáit jutányos árak mellett. Nedves lakásokba ajánljuk asphaltha rakott parkettáinkat. A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabban történik.

Rajzminták díjmentesen. 319-31
Nagybani kivitel minden államba.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi okt. hó 1-ső napjától.

ERKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.

Temesvár—Versec—Zsombolyáról délelőtt	9.28
Pancsováról délután	5.15
Budapest—Szegedről reggel	6.32
Budapest—Szegedről délután	5.04
Szegedről délelőtt	9.42
Budapest—Nagykikindáról este	9.45
Szécsányból este	6.40

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.

Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8.15
Módosról reggel	6.30
Pancsováról reggel	8.10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8.23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4.10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9.34
Szécsányból este	6.40

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8.10
Pancsovára este	7.15
Szeged—Budapestre délelőtt	10.03
Szeged—Budapestre este	7.24
Szegedre délután	1.12
Nagykikinda—Budapestre reggel	5.30

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.

Zsombolya—Temesvár—Versecre délután	4.15
Temesvár—Versecz—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel	3.33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2.26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11.55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5.25
Módosra reggel	6.31
Zsombolyára délelőtt	11.00

NŐK és FERFIK öröme

„NEOSAN”-TABLETTÁK!

Törv. védve és szabadalmazva, Orvosok által is elismert, meglepő hatású mindket nem gyengeségi állapotoknál. A férfierőt visszaadja és a legkésőbb korig fenntartja. Impotencia ellen nincs jobb szer az egész világon. A gyomrot nem rontja, káros hatásuk nincs. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz, 4 korona 50 fillér Postán szétküldi utánvétellel diszkrét csomagolásban a főraktár Magyarországon és Ausztria részére: **SZENT HERMINA GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VII., Thököly-ut 28. Depot 115.

330-(a)12-1

Munkás-leányok

felvétetnek

egy nagyobb helybeli iparvállalatnál. Cim a kiadóban.

Tizezer korona

készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része évi részletekben törlesztethető. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Eladás

Csákován egy 25 év óta fennálló üveg- és porcellánkereskedés családi körülmények folytán eladó.

Bővebbet **Cziporis utódainál Csákova.**

304-32

Férfi és női sifon ingek

a legjobb minőségben.

Jonász Bertalan.

281-4.4

Ügyes fiatal segéd és ügyes fiatal elárusító

azonnal felvételnek

Liptay Dezső
kalap- és uri-divat üzlet
Nagybecskerek.

333-1.1

Legelő 145 hold

egy négyszögben, kuttal el látva folyó évnovember 1 ig bérbe adó 26 koronáért. Szécsényfalva határában, Ó-Lécz dűlőben fekszik.

Leveleket czimezni kéri

Jagodics Bogumil tulajdonos Budapest
Alkotmány-utca 16.

335-11

Gyermekek és leánysapkák ujdonságok

35-48.10

Wehner György

fehérnemű divatárú cég
NAGYBECSKEREK. Telefon 133. sz.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.
1580-1912. szám. 330-31

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásához tartozó **Törökbecse** községben megüresedett II. segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1912. évi **aprilis hó 8-ig** nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A segédjegyző javadalmazása jelenleg: 1400 korona évi fizetés és öt évenként kétszer megismétlődő 100-100 kor. korpótlék. Megjegyzem azonban, hogy a község képviselő-testülete törvényhatósági jóváhagyás alatt álló határozatával a II. segédjegyző javadalmazását a következőleg állapította meg: 1600 kor. évi fizetés, 240 korona lakbér és öt évenként kétszer megismétlődő 100-100 korona korpótlék.

Törökbecse, 1912. évi március hó 6-án.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

1010-1912. szám.

332-3.2

Árlejtési hirdetmény.

Melencze község képviselőtestülete 29/kgy 1912. sz. határozatával két ovoda helyiség és egy ovónői lakás felépítését, valamint egyik községi iskolaépület átalakítását mondta ki, mely határozat a reá vonatkozó tervezetek és költségelőirányzatokkal együtt törvényhatóságilag utólag lesz jóváhagyásra előterjesztve.

A fentemlített munkálatok biztosítása céljából folyó évi **március hó 30-án** délelőtt 10 órára a melenczei község ház helyiségében tartandó versenytárgyalás hirdetik a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparának gyakorlatára hatósági engedéllyel bír. Azon pályázók, kik törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését akmányilag igazolni.

2. Az építési munkák a munkaátadás napjától számított 8 nap alatt megkezdendők és 1912. évi szeptember 1-ig, illetve november hó 1-ig befejezendők.

3. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt és az ajánlott összeg 5%-ának megfelelő bántópenz csatolandó.

4. A szóbanforgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek nevezett község házban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

5. A munka elnyerője a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona országai területén előállított anyagokat és berendezési tárgyakat építhet be, a munkához pedig magyar honos műszaki erőket, iparosokat, munkavezetőket és munkásokat alkalmazhat.

6. Munkát elnyerő vállalkozó 5% bántópenze a közszállítási szabályzat B/8. pontja értelmében 10%-ra mint biztosíték kitérítendő ezen címen a jótállási határidő lejártáig visszatartatik.

7. A községi képviselőtestület az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

8. Vállalkozóra nézve az általa adott ajánlat azonnal, Melencze községére nézve pedig csakis az erre vonatkozó képviselőtestületi határozat, tervezetek, költségelőirányzatok és jelen árlejtési törvényhatósági jóváhagyása s jogerőre emelkedése után kötelező.

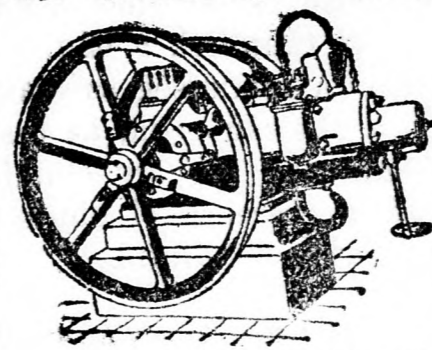
Kelt Melenczén, 1912. évi március 7-én.

Az előjáráság.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15-150 lóerőig :: erőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemköltségük 1-2 fill. Alkalmatlan zavarok nélkül! - Pénzügyi felügyelet nélkül! Egy szerű kezelés! Sok száz gép üzemben!

Költségvetések és árlisták díjmentesen.

BACHRICH és TÁRSA

moto gyári fióktelepe

Budapest V., Szabadságtér 17 h. Tözsdepalota.

318-261

Temesvári vásár - hirdetmény.

Az idei Temesvári Szent József

ORSZÁGOS VÁSÁRT

f. évi március 14-étől bezárólag márc. 18-ig fogják megtartani.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra márc. 14-étől, esütörtök reg. 5 órától kezdve megvan engedve. Temesvárott, 1912. évi február 7.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

286-2.2

1578-1912. tkvi szám.

334-1.1

Ujabb árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Torontálmegyei takarékszövetkezet és hitelbank nagybecskereki cég végrehajtónak öv. Lőrincz Józsefnek és társai torontáltordai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 12000 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, továbbá a csatlakozottnak tekintendő Gurré Ferenc budapesti lakos, ugy a Bagaszentgyörgyi községi takarékpénztár mint egyéni cég követelésének a kielégítése végett a Magyar Országos központi takarékpénztár utóajánlatot tevő kérelmére az újabb árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, az ittvárnoki 167. sz. tkvben A. I. 1. sor 152-215/a/1/a/14/1. hrsz. 5 hold 592 négyszögöl területű szántóból az azon levő eselédház és gőzmalomból Lőrincz Józsefet megillető 1/5 rész jutaléka 490 korona és az ugyanezen tkvben A. I. 1. sor 152-215 a/1/a/14/1. hrsz. 5 hold 592 négyszögöl területű szántóból, eselédház és gőzmalomból Fejes Antalt megillető 1/5 rész jutaléka 490 korona kiküldési árban az **1912. évi március hó 28. (huszonnyolc) napján d. e. 10 órakor** Ittvárnok község házánál megtartandó nyilvános árverésen fog eladás alá kerülni.

Árverezni kívánó tartozik az ingatlan kiküldési árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Végrehajtató követelése áll 12000 korona tőkeből, ennek 1911. évi március hó 19. napjától járó 6% kamataiból, 15 korona 10 fillér óvási és közlési 1/8% váltódíj, 452 korona 80 fillér megállapított s az árverési kérvényért 109 korona 30 fillérben meghatározott költségből, Gurré Ferenc csatlakozott végrehajtató követelése áll 150 korona tőke és jár., 190 korona tőke és jár. s végül ismét 190 korona tőke és járulékaiból. A Bagaszentgyörgyi községi takarékpénztár mint egyéni cég csatlakozott végrehajtató követelése áll 2600 korona tőke és járulékaiból.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1912. évi február hó 10. napján.

Rektorisz, kir. tvsz. bíró.

BIOGRAPH-SZINHÁZ

a „CLUB“ kávéházban.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ezentul minden szombat és vasárnap a színházza épített, kényelmes ülőhelyekkel berendezett, külön teremben tartom az előadásokat, és pedig: minden szombaton este 9 órakor és minden vasárnap délután 4, 6 és este 9 órakor.

Belépti díj:

Pályulés 1 K. — fill. Gyermekeknek 60 fill.
I. hely — „ 60 „ „ 40 „
II. hely — „ 40 „ „ 30 „
III. hely — „ 30 „ „ 20 „

Diákoknak és katonáknak (örmeztől lefelé) a délutáni előadásokhoz 20 fillér.

1912. évi március 9. szombat és 10. vasárnap.

Műsor:

Perza szokások. (Természetes, 100 méter)
Nick Winter és a tolvajnö (Komikus, 150 méter.)
Miss Etra a trapezon (Varieté, 100 méter.)
Péter, a ragadós ember. (Komikus, 120 méter.)
Notre-Damei harangozó. (800 méter.)

Nem kíméltem költséget egy egészen új gép beszerzésére, mi által a képek tisztábbak és nyugodtak.

Szives látogatást és pártfogást kér

kiváló tisztelettel

Sólyom György,

a „Club“ kávéház tulajdonosa.

120—x.8

Salvator sósorszesz

a legerősebb, legkedveltebb és a leghatásosabb, mert üdit, gyógyit és desinfiál.

Kapható: idb. özv. Hajduska L. Tolveth Frigyes, Weiterschan J és Weisz Mór urak kereskedésében Nagybecskerek.

Ára 44 fillér, 1 K 10 fillér és 2 korona 20 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
Salvator áruforgalmi r. t. Selmechánya.

23—x.5

Téglagyárak!

Bevezett munka miatt felszabadult hordozható vágány, néhány váltó, téglaszállító-kocsik, szekrény-kocsik, fordítók, nagyon jó állapotban

olcsón eladó.

Kérdezősködések „T.V. 600“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába.

302—4.2

KÖLTŐSZERKEZET

K. 45. bármely tyuknál jobban költ.

Ingyen próbára. **G. Mücke.**

Pottendorf, 82. sz. Bécs mellett.

203—10.5

SZŐLOOLTVÁNYOK

Kiváló szép és gazdag gyökérzetű szokványminőségű fásoltványok a legjobb bor- és legszebb csemegefajokból, közöttük „Kreaca“ (Bánati Rizling), a legjobb és rendkívül bőtermő borsfaj és „Muscat Csabagyöngye“ a legfinomabb, legkorábban érő csemegefaj. Ezenkívül amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszők a legjutányosabb árak mellett eladó.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Erzsébet szőlőoltvány-telep

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS**
BOGÁROS, (Torontálmege.)

208—4.3

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt iekete szalonruhához 20.— Kért, szintugy felöltőszövetet, turisztalónt, selyemkangarnt stb. gyári árakon küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban.

22 éves gazdag amerikai hölgy férjhez menne

csinos, egészséges urhoz.

Vagyon, vallás mellékes.

Cim: Hymen. Berlin 18. 150-109

2. szám bizottság 5/1912. 338—3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálmegeyi Karlova község által fenn tartott s ujonnan rendszeresített II. ovónői állásra ezennel pályázat hirdettek. Javadalmazása évi 800 korona, havi előleges részletekben fizetve, természetbeni lakás, évi 60 kor. fütési és 40 kor. iroda és tisztogatási átalány. Szerb nyelvnek tudása megkívántatik.

Pályázók ovónői oklevéllel, születési és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvényei f. évi április 2-áig Karlova község ovodai felügyelő-bizottság elnökéhez nyújtandók be.

Később érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Karlován, 1912. évi március hó 2-án.

Ovodai felügyelő-bizottság:

Czuczits Istvánné, idg. jegyző. Bossán Béla, elnök.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKEREK.

Külön cipőosztály!

Balicipők
Strapacipők
Galosnik.

465—300-39

Benó Testvérek

ezelőtt Kokits A. F.,
Nagybecskerek

**Báli ruhadiszek,
divatcikkek,
ajándéktárgyak.**

Cipőárak
Játékárak.

Telefon: 201. Alapítási év: 1870.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor és alvételzavarok, gyomorgörcs és gyomorfájás, rögzült székrekedés, májbanfalom, vérszárazság, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi orvosi évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.-
Hamisítások törvényileg fenyítettek

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a Moll feliratú ónozáttal van zárva.

Moll féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főzetküldés

Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postantárvé mellett teljesítenek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásúat és védjegyűt ellátott készítményeket kérni.

Polgár-féle SÉRVKÖTŐK

m. kir. szabadalmazott

Haskötők
Műláb és mákéz
Irrigátor-fecskedők
Diana-ív (havibaj elleni köté)

Suspensorium (heretartók)
Egyenestartók
Gummiharisnyák
Kötészek és
Betegápolási tárgyak

Valódi francia óvszerek (legkiválóbb párisi gyártmány).

Polgár Sándor
orvosi műszer- és kotszergyárosnál,
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50 sz.
Kérjen ingyen képes árjegyzéket a kívánt tárgy megnevezésével.

Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény a Torontál olvasóinak.
205-105

OLLA
bebronyvthatóan a legjobb higiénikus
GUMMI
2 évi jóállás minden drébe t
Ára 4, 6 és 8 K.
tucatjárt.
Mintagyűjtő-mények 12 db válogatva
5 K.

OLLA
GUMMIT több mint 200 000 vos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. OLLA kapható minden gyógyszerüzemben a jobb drogeriákban. Erdélyben ármezveket káid OLLA Gummigyár, Wien II, 959. 57.

Kapható: Czikajó László gyógyszerárban és Kovács Sándor drogeriájában.

Három szobás lakás

— előszobával —
konyha és mellék helyiségekkel együtt május hó elsejétől kiadó. - Bővebbet Hercog Gyula szénkereskedésében Nagybecskerek.

322 5.4

RETHY-BÉLA
GYÓGYSZERESZ
PEMETEFÜZÜKORKA
BEKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a «Réthy» név.

1 doboz ára 60 fillér. :: Mindenütt kapható. Csak RETHY-félét fogadjanak el.

A Földmívelésügyi Ministerium 18065/12. számú engedélye alapján

megjelent

a csodáshatású Dr. Borovszky-féle

ANIMAL-BOROLIN

házi állatok részére.

Az ár használati utasítással üvegenként I K 50 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraitban és drogeriáiban. 25B-X10

Viszontelárusítók kerestetnek.

Kérjen ingyen használati utasítást.
Próbaüveg állatorvosoknak ingyen.

A Központi BOROLIN-Főraktár
Budapest, II., Margit-rakpart 45. sz.

Tavaszi kosztümök

(férfimunka)

bluzok és francia öltönyök a legújabb modellek és zsrúnak szerint

WEHNER ANNA

női szalonjában

Eötvös-utca 13. sz. (régli postaépület)

mérték után készíttetnek teljes kosztümök . K 90 és följebb, bluzok. . . K 10 és följebb.

Occasio pongyolákban csak e héten rendkívül olcsó árakon.

31-x.10

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet e sőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok

(elsőrendű. áru) európai és amerikai sima és gyökerez vesszők. Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűlésnél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosa legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

15-28 10

ÖR JAJ!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza I és 2 korona. — Próbadohoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható: Nagybecskereken: Kellner József, Kollarich Gábor, Losonczy Lehel, Nikolics Emil, Vági Sándor gyógytárakban és Mehlkuhn Dezső droguájában.
Bécszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógytárában.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!